

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Soukromá základní škola Dobré nálady
Jílová 532/8, Neředín, 779 00, Olomouc
s působností na OA Olomouc, tř. Spojenců 11, 779 00, Olomouc

Vypracoval:	Mgr. Tereza Jurášová Mgr. Jana Kunovská
Schválil:	Mgr. Michal Daněk, ředitel školy
Platnost dokumentu:	1. 9. 2016

Školní družina je součástí **Soukromé základní školy Dobré nálady** se sídlem v budově Obchodní akademie Olomouc, tř. Spojenců 11. Poskytuje zájmové vzdělávání žákům 1. stupně a zajišťuje ranní i odpolední provoz, její činnost vychází z pedagogiky volného času. Žáci jsou přihlášení k pravidelné docházce, o přijetí žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky podané zákonným zástupcem žáka.

Školní vzdělávací program v souladu se školním vzdělávacím programem Dobrá nálada poskytuje žákům dostatek příležitostí k aktivnímu trávení volného času, k realizaci jejich zájmů, schopností a dovedností a k pohybové relaxaci. Zaměřujeme se na aktivity spojené s praktickým životem, aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru, spontánní a odpočinkové činnosti. Klademe důraz na všestranný rozvoj osobnosti žáka, osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a utváření klíčových kompetencí. Dbáme na to, aby v čase stráveném ve školní družině trvale panovala příjemná atmosféra, žáci rozvíjeli komunikační dovednosti a formy vzájemné spolupráce.

Podmínky školní družiny

Školní družina využívá prostor učebny 1. třídy, která je rozdělena na dvě části – výukovou a relaxační. Vybavení výukové části mohou děti využívat k pracovním a výtvarným činnostem, didaktickým hrám v rámci přípravy na vyučování. V relaxační části slouží k různým aktivitám koberec, odpočinkové polštáře, pomůcky na cvičení. K vybavení školní družiny patří také výtvarné potřeby, deskové a společenské hry, knihy a další pomůcky. V souladu se ŠVP ZŠDN preferujeme i ve školní družině častý pohyb venku – přilehlé parky, centrum i okolí města využíváme k vlastivědným vycházkám. Žáci mohou navštěvovat i tělocvičnu a dětská hřiště v blízkosti školy.

Personální zajištění

Chod školní družiny zajišťují svou činností paní učitelky, které samy utvářely ŠVP Dobrá nálada a taktéž ŠVP školní družiny. Neustále hledají vhodné podněty pro motivaci a aktivizaci dětí, uplatňují individuální přístup ke každému žákovi, vyzdvihují přednosti žáků, zajímají se o jejich názory, záliby, podporují je v jejich zájmech a společně se žáky vytvářejí příjemnou každodenní atmosféru.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Zásady bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při pobytu ve školní družině jsou obsaženy ve Školním řádu. Vychovatelky školní družiny eliminují možné úrazy poučením dětí na začátku i v průběhu školního roku a před každými prázdninami. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni s provozními řády všech prostor, ve kterých se pohybují (školní třída, šatna, tělocvična, jídelna, blízké okolí školy). Vychovatelky dohlíží na dodržování osobní hygieny, kulturu stolování při stravování a umožňují dětem nepřetržitý pitný režim. V případě onemocnění, zranění či úrazu jsou okamžitě informováni zákonní zástupci dítěte.

Program výchovy a vzdělávání

U dětí se snažíme o posilování dovedností a schopností aktivně trávit svůj volný čas, věnovat se svým zálibám, diskutovat o věcech, které je zajímají, řešit s dětmi otázky z problematiky současného světa. Podporujeme otevřenou komunikaci, budování dobrých vztahů mezi žáky i mezi lidmi všeobecně, snažíme se o časté pobyty venku, vedeme děti k ochraně přírody, posilujeme u dětí uvědomění důležitosti zdraví. Vedeme děti k toleranci a respektu, k dovednostem vzájemné spolupráce. Pro nízký počet žáků ve třídách naší základní školy zachováváme v souladu se základním pilířem ŠVP ZŠDN individuální přístup k dětem. Naší snahou je vytvořit ze školní družiny takové místo, kam se děti budou těšit, kde se budou cítit dobře, spokojeně a budou rádi trávit společný čas se spolužáky, kamarády a vychovateli.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami žáků mimořádně nadaných

V souladu se školním vzdělávacím programem naší školy uplatňujeme i ve školní družině individuální přístup ke každému žákovi a snažíme se vytvořit vhodné prostředí pro jeho všestranný rozvoj. V případě účasti žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budeme úzce spolupracovat s rodiči, speciálním pedagogem naší školy, s pedagogicko psychologickou poradnou a dalšími odbornými pracovišti.

Pro rozvoj nadaných dětí budeme zařazovat do činnosti a chodu školní družiny doplňkové aktivity z oblastí jejich zájmů.

Základní obecné cíle školní družiny

- ☞ vést žáky ke smysluplnému využívání volného času
- ☞ využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- ☞ rozvíjet schopnost pojmenovat problém a společně hledat možnosti jeho řešení, předkládat žákům problémy s každodenního života
- ☞ posilování umění uznat chybu a zvolit vlastní kroky a postupy vedoucí k její nápravě
- ☞ směřovat u žáků k získávání všeobecného přehledu
- ☞ předávat vědomostí či upevňovat dovednosti formou didaktických her
- ☞ rozvíjet dovednost komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými, svěřit se s něčím, co se žákům nelíbí, co je jim nepříjemné
- ☞ vést žáky k odmítání všeho, co narušuje přátelskou atmosféru školní družiny
- ☞ diskutovat a povídat o zajímavostech z okolí, z dění v naší zemi i ve světě
- ☞ posilovat dovednost požádat o pomoc pro sebe i jiné
- ☞ rozvíjet u dětí kamarádství
- ☞ rozvíjet osobnost žáků odolných vůči negativním vlivům, kteří najdou své místo ve společnosti a kteří budou mít zdravé sebevědomí
- ☞ vést děti k respektu k práci a úspěchům druhých
- ☞ využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her
- ☞ rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě, směřovat děti ke zdravému životnímu stylu a odpovědnosti za své zdraví

- ☞ klást důraz na výchovu k občanství, posilovat vědomí vlastenectví, vést k úctě k životu a k hodnotám vycházejících ze základů evropské kultury

Formy a metody vzdělávání ve školní družině

Můžeme je rozdělit na:

- ☺ pravidelné činnosti (organizované aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru)
- ☺ příležitostné činnosti (týdenní projekty, akce mimo prostor školní družiny)
- ☺ spontánní aktivity (individuální relaxační aktivity po obědě, pohyb venku)
- ☺ příprava na vyučování (didaktické hry)

další formy práce:

- ☺ skupinová práce – projekty, krátké soutěžní úkoly,...
- ☺ komunikační kruh – dané téma z aktuálního dění...
- ☺ pohybové aktivity – tanec, relaxační cvičení ...
- ☺ tématické hry – k tradičním svátkům a zvyklostem...
- ☺ dramatizace – různé literární žánry...
- ☺ práce s informacemi – k různým tématům...
- ☺ hry na rozvoj řečových dovedností – logopedické hry...
- ☺ dechová cvičení – správný rozvoj řeči
- ☺ vycházky, exkurze – vlastivědného charakteru...
- ☺ kvízy, soutěže – rozšiřování všeobecného přehledu...
- ☺ pozorování, pokusy – vědomostní i zábavné...

Výchovné a vzdělávací cíle školní družiny

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je zpracován pro žáky 1. – 5. ročníku, naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem.

Hlavním cílem výchově vzdělávací práce školní družiny je vést žáky ke smysluplnému využívání volného času, poskytovat jim dostatek námětů pro zájmovou činnost, posilovat umění komunikovat a spolupracovat s vrstevníky a vychovateli. Opíráme se o výchovně vzdělávací strategie naší školy, které směřují k naplňování klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- vycházíme z reálných životních situací, navozujeme modelové situace, nabádáme žáky, aby si aktivně všímali, co se kolem nich děje
- pracujeme na projektech z různých vzdělávacích oblastí, kde si žáci sami organizují práci a její formu, realizují vlastní nápady, které potom sami prezentují
- individuálním přístupem se snažíme poskytnout žákům maximální možnost prožít úspěch, vyzdvihneme jejich silné stránky
- za snahu a dobře odvedený výkon žáky chválíme a povzbuzujeme je k dalším výkonům, snažíme se pěstovat jejich zdravé sebevědomí

- dbáme na kulturu mluveného projevu, vedeme žáky k výstižnému a přesnému vyjadřování ústní i písemnou formou
- podporujeme zvědavost žáků, diskutujeme s nimi, vedeme je k nalézání souvislostí a propojování poznatků z různých oblastí
- nabádáme žáka, aby získané zkušenosti uplatňovali v praktických situacích a v dalším učení
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci, k uvědomění, že započatou činnost je třeba dokončit a následně svůj výkon zhodnotit

Kompetence k řešení problémů

- nabádáme žáky, aby si všímali dění ve svém okolí, učíme je problém pochopit a přemýšlet o jeho příčinách
- vedeme je k tomu, aby problémy řešili na základě bezprostřední zkušenosti, spontánně vymýšleli nová řešení problémů a situací
- nabízíme žákům různé zdroje informací k řešení problémů a situací z běžného života
- vedeme je k dovednostem a vůli obhájit svá rozhodnutí, za něž pak ponesou odpovědnost
- učíme je rozlišovat správná a chybná řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky i s dospělými
- vytváříme prostor pro různé formy komunikace – verbální, neverbální výtvarnými prostředky apod.
- učíme je dodržovat etiku komunikace
- pěstujeme v nich umění naslouchat, vhodně reagovat a obhajovat vlastní názory
- snažíme se rozvíjet a obohacovat slovní zásobu žáků, která pak přispívá k dokonalejší komunikaci s okolím
- vedeme žáky k využívání informací a komunikativních prostředků
- pěstujeme v žácích schopnost přihlásit se o slovo – sdělit ostatním své myšlenky, postřehy, nápady, zodpovědět položené otázky, nebát se sdělit připomínky a názory k tématu

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, zařazujeme skupinovou práci či práci ve dvojicích, dbáme na střídání rolí ve skupině
- zdůrazňujeme důležitost ohleduplnosti, tolerance a citlivosti k druhým
- učíme je rozpoznat nevhodné chování, nespravedlnosti, lhostejnost, agresivitu, šikanu a vedeme je k dovednostem se účinně bránit
- vedeme je k odpovědnému chování za zdraví své i druhých
- učíme žáky poskytnout pomoc v případě potřeby
- upevňujeme v žácích sebedůvěru

Kompetence občanské

- učíme žáky samostatnému rozhodování a odpovědnosti za svá rozhodnutí
- vedeme je k dodržování mravních hodnot
- seznamujeme žáky s odlišnými způsoby života, s tradicemi cizích zemí i kultur, učíme je respektovat rozdíly mezi lidmi
- posilujeme v nich národní uvědomění, vedeme je k úctě k vlastní zemi, její historii, kultuře a tradicím
- učíme je ohleduplnosti ke starým nemocným lidem
- učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví fyzické, duševní i sociální
- vedeme žáky k uvědomělé ochraně životního prostředí
- vedeme žáky k uvědomění si svých práv a práv druhých, uvědomění si svých povinností

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření pracovních návyků, ke schopnosti dobré organizace a plánování práce
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a bezpečném používání vybavení, pomůcek, materiálů, na dodržování hygienických zásad
- vedeme je k vytrvalosti při plnění úkolů, k uplatňování vlastních nápadů, rozvíjení tvořivosti a k hodnocení výsledků své práce

Kompetence k trávení volného času

- vedeme žáky k rozvíjení svým zájmů v organizovaných skupinových i individuálních činnostech
- směřujeme je k tomu, aby si dokázali vybrat svou zájmovou činnost dle vlastních dispozic
- předkládáme žákům možnosti smysluplného trávení volného času
- učíme žáky odmítat nevhodné nabídky na nakládání s volným časem
- vedeme je k uvědomění, že věnovat se činností, které je baví a uspokojují je, přináší radost a uvolnění, přispívají pak k celkové spokojenosti se sebou samým

Program výchovy a vzdělávání ve školní družině

Program výchovy a vzdělávání vychází ze školního vzdělávacího programu naší školy, a to ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je uspořádána do 5 tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Je založen na vlastním prožitku žáka vycházeného z konkrétních a modelových situací a poskytuje žákovi základní orientaci týkající se člověka, rodiny, společnosti, přírody,

kultury a zdraví. Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus od 1. – 5. třídy a je tvořen podle polohy a podmínek školy.

Místo, kde žijeme

Známe své město	✂ učíme se orientovat v plánu města ✂ sestavujeme mapku okolí školy, okolí bydliště ✂ orientujeme se v terénu (vycházky do okolí) ✂ seznamujeme se s důležitými institucemi - s posláním pošty, knihovny, lékárny, bank, policie, muzea, radnice ✂ hrajeme si na návštěvníky města, na turisty ✂ čteme pověsti o památkách našeho města, zkusíme je ilustrovat
Známe naši vlast	✂ pracujeme na vlastivědných projektech ✂ diskutujeme o státních svátcích a významných dnech ✂ seznamujeme se se jmény v kalendáři, vypracujeme si vlastní přehled svátků dětí v družině/ve třídě ✂ pracujeme na projektech k významným dnům a svátkům ✂ připravujeme se na adventní čas a Vánoce podle českých zvyků a tradic ✂ povídáme si o významu Dne dětí ✂ seznamujeme se s hlavním městem a dalšími historickými městy naší republiky
Dopravní výchova	✂ seznamujeme se s dopravními značkami a předpisy, neustále je opakujeme a upevňujeme jejich znalost ✂ soutěžíme ve znalostech dopravních značek a předpisů ✂ navštěvujeme dopravní hřiště, hrajeme si na chodce, řidiče, policisty

Lidé kolem nás

Moje rodina	✂ představujeme a malujeme svoji rodinu ✂ zkusíme sestavit rodokmen ✂ zjišťujeme povolání rodičů i prarodičů ✂ sdělujeme si představy o vlastním budoucím povolání ✂ tvoříme přáníčka a drobné dárky k svátkům atd.
Společenské chování	✂ osvojujeme si základy společenského chování a komunikace a vhodného chování při různých příležitostech a v různých situacích
Kamarádi a spolužáci	✂ uvědomujeme si a diskutujeme o vlastnostech, které by měl mít správný kamarád ✂ kreslíme portréty spolužáků, z nich sestavujeme obraz kamarádů navštěvujících naši ŠD ✂ vytváříme si svým chováním dobré vztahy se spolužáky a kamarády, umíme si navzájem poradit a pomoci
	✂ seznamujeme se s typy postižení u dětí a dospělých

Nejsme všichni stejní	✘ učíme se pomáhat lidem, kteří jsou fyzicky či psychicky znevýhodněni ✘ zkusíme se „svět nevidomého“ využitím smyslových dovedností (orientace v prostoru, uchopování věcí)
Prevence	✘ na modelových situacích se učíme chování v nepříjemných situacích, chování při kontaktu s neznámými lidmi, hrajeme sociální a komunikační hry
Sdělovací prostředky	✘ povídáme si o médiích, o televizních pořadech ✘ snažíme se učit rozlišovat, které pořady jsou vhodné či přínosné pro děti ✘ připravujeme si vědomostní soutěže podle televizních vzorů ✘ seznamujeme se s internetem, učíme se ho správně používat, vyhledávat potřebné informace ✘ hrajeme si na reportéry, novináře
Lidé všech světadílů	✘ pracujeme s mapou, ukazujeme si, kde žijí různé národnosti, uvědomujeme si řečové rozdíly a důležitost učit se cizím řečem

Lidé a čas

Náš denní režim	✘ rozlišujeme povinnosti a zábavu, povídáme si o možnostech náplně volného času ✘ pracujeme s hodinami, učíme se určovat čas ✘ učíme se důležitosti dodržování denního režimu ✘ orientujeme se v čase – charakterizujeme jednotlivá roční období, všímáme si jejich proměn, členíme rok na další časové úseky ✘ srovnáváme život a zvyky lidí v minulosti a nyní ✘ prohlížíme si staré fotografie našeho města, porovnáváme je se současností
Zvyky a tradice	✘ čteme pověsti, legendy ✘ zpíváme lidové písničky ✘ pátráme a zjišťujeme, jak se žilo na dávných hradech a zámcích

Rozmanitost přírody

Životní prostředí	✘ respektujeme a dodržujeme pravidla chování v přírodě ✘ pozorujeme rozmanitosti živé i neživé přírody ✘ věnujeme se problematice zachování čistého životního prostředí, důležitost třídění odpadů atd. ✘ povídáme si o Dni Země ✘ zjišťujeme, které chráněné krajinné oblasti či přírodní rezervace jsou v okolí našeho města
	✘ organizujeme pravidelné vycházky do přírody, hrajeme hry v přírodě ✘ pozorujeme změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ✘ tvoříme koláž z obrázků čtyř ročních období

Člověk a příroda	✂ zkoumáme počasí, učíme se pranostiky, odhalujeme jejich významy ✂ poznáváme živočichy a rostliny, umíme se k nim správně chovat ✂ poznáváme druhy zvířat žijících u nás i faunu z exotických zemí, poznáváme prostředí, ve kterém žijí ✂ pracujeme s encyklopediemi, časopisy, knihami, vyhledáváme informace k tématům ✂ sbíráme plody, listy, květy a vyrábíme pomocí různých výtvarných technik rozmanité výrobky a „umělecká díla“

Člověk a jeho zdraví

Pohyb a zdraví	✂ zařazujeme pohybové hry ✂ prožíváme radost z pohybu, snažíme se, aby se pohyb stal naší přirozenou potřebou
Poznáváme sami sebe	✂ pomocí encyklopedií, knih poznáváme jednotlivé části lidského těla, povídáme si o jednotlivých tělesných orgánech a jejich důležitost pro správnou funkci lidského organismu
Čistota půl zdraví	✂ připomínáme si hygienické návyky, jejich důležitost a pravidelnost ✂ dbáme na čistotu osobních věcí i oblečení ✂ diskutujeme o hygienických přípravcích – pro úklid domácnosti a kosmetických výrobcích, zmiňujeme jejich vliv na životní prostředí
Nebojíme se lékařů	✂ povídáme si o lékařských specializacích ✂ sdělujeme si své zážitky a dojmy z návštěv lékařů ✂ besedujeme se zdravotní sestrou ✂ učíme se základům první pomoci, které pak neustále opakujeme ✂ učíme se zacházet s léky
Zdravá výživa	✂ povídáme si o důležitosti pravidelného stravování, o skladbě jednotlivých jídel a podílů jednotlivých druhů potravin ✂ sledujeme jídelníček ve školní jídelně ✂ učíme se správně zacházet s potravinami, zdůrazňujeme důležitost jejich vhodného skladování ✂ soutěžíme ve smyslovém poznávání potravin ✂ rozeznáváme jednotlivé druhy ovoce, zeleniny, obilovin, luštěnin, masa atd.
Sportem ku zdraví	✂ pořádáme jednoduchá sportovní klání v přírodě ✂ zkoušíme atletické disciplíny ✂ hrajeme míčové hry ✂ povídáme si o jednotlivých druzích sportu, vyhledáváme „národní“ sporty různých zemí

Na počátku školního roku si děti společně s vychovatelkou vytvoří tzv. desatero ve školní družině, jež bude obsahovat psaná pravidla chování, která budou děti dodržovat.

Školní vzdělávací program školní družiny je otevřený dokument, který je možné v průběhu roku doplňovat nebo upravit.

Platnost od 1. 9. 2016

Mgr. Michal Daněk
ředitel školy